

Проект на Постановление за приемане на Наредба за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране действието и прекратяване на категорията

Информация

Откриване / Приключване: 14.07.2015 г. - 28.07.2015 г. Неактивна

Номер на консултация: #1690-К

Област на политика: Туризъм

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на туризма

Тип вносител: Национално

С Наредбата се въвеждат унифицирани изисквания (минимални задължителни изисквания) за определяне на съответните категории звезди към видовете туристически обекти: клас А - хотели, мотели, апартаментни туристически комплекси, вилни селища, туристически селища и вили; клас Б - семейни хотели, хостели, пансиони, почивни станции, къщи за гости, стаи за гости, апартаменти за гости, бунгала и къмпинги; и заведенията за хранене и развлечения (самостоятелни и прилежащи към места за настаняване) - ресторани, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе-сладкарници и барове.

Основната цел на Наредбата е повишаване качеството на предлагания туристически продукт и информираността на потребителите на туристически услуги. Чрез въвеждане на унифицирани изисквания, на които трябва да отговарят местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения се цели осигуряване на комфорт, безопасност и сигурност на туристите при реализирането на нощувки и хранене в тях.

Минималните задължителни изисквания към видовете туристически обекти и по категории включват изисквания, групирани относно: 1. изграждане на обекта; 2. оборудване и обзавеждане; 3. обслужване; 4. предлагани туристически услуги; и 5. професионална и езикова квалификация на персонала в обекта.

Приемането на Наредбата ще спомогне за успешното прилагане на Закона за туризма (ЗТ) и ще създаде предпоставки за създаване нова актуална нормативна уредба, свързана с категоризацията на туристическите обекти, която отчита навлезлите съвременни технологии и иновативни решения в обектите и установените добри практики при тяхното управление.

Основанието за приемане на Наредбата е нормата на чл. 121, ал. 5 от ЗТ.

Наредбата за първи път поставя изисквания към новосъздадените със ЗТ (обн., ДВ, бр. 30 от 2013 г.) видове туристически обекти: апартаментните туристически комплекси, хостелите и апартаментите за гости. В сравнение с Наредбата за категоризиране на средствата за подслон, местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения, приета на основание отменения Закон за туризма и действаща до момента, на основание § 14 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗТ, тази наредба е прецизирана от съществуващите архаични изисквания към някои от видовете туристически обекти, премахнати са част от изисквания, които към днешна дата са неактуални, създадени са нови такива, които отчитат реалната ситуация в момента в местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и тенденциите в предлагането.

Така, например:

Облекчени са изискванията към по-малките и с по-ниски категории обекти, с цел подпомагане на малкия и среден бизнес и са завишени изискванията към висококатегорийните хотели, свързани с осигуряване комфорта на туриста. За разлика от предходната наредба, сега например са фиксирани размерите на телевизорите в помещенията за нощуване, броя и вида на възглавниците, съдържанието на мини-бара, броя на кърпите в банята, предлагането на „Turn Down“ обслужване и т.н. Разписани са и специални правила към изграждането, обзавеждането и оборудването на хотелски стаи и апартаменти, съдържащи уреди и приспособления за максимално преодоляване на архитектурно-социалните бариери при обслужване на хора с намалена подвижност. За първи път са разписани изисквания към менюто на закуската, към услугата „ол инклузив“, към менюто за румсървиза и др.

С наредбата по отношение на хотелите (за всички категории) се създава задължително изискване за въвеждане на единен вътрешен телефонен номер 9 за връзка с хотелските рецепции. Целта на това ново изискване е туристът да бъде максимално улеснен, особено ако му се наложи да потърси бърза или спешна помощ в дадена ситуация.

Доста от действащи до момента изисквания, които са били актуални преди години, сега са заличени като критерии, напр. наличието на рецепцията на ключарник – скрит от погледа на клиента, предоставянето на ключ или магнитна карта за туристите, метална каса на рецепцията, врата с шпионка на стаите и други). Премахнати са изисквания, които във времето са показвали, че са ненужни и не се ползват, като напр. термометър и барометър до главния вход, информационно табло, термометър, барометър (в близост до рецепцията), стойка за рекламино-информационни материали и т.н.).

По отношение на апартаментните туристически комплекси е преценена и съответно е предложена възможността за припокриване с изискванията към хотели, но е отчетена и спецификата им, която наложи тяхното отделяне като самостоятелен вид обект. По-специфичните изисквания към тях са свързани с

изграждането на обекта, с оглед въвеждането на съставните му части в експлоатация като жилищни сгради.

Младежката аудитория, която основно ползва услугите на хостели, може да разчита, че ще получи следните услуги в тях (почистване на стаята, предоставяне на безплатна карта на града, достъп до оборудвано кухненско помещение, до всекидневна с телевизор и озвучаване, възможност за ползване на телефон, дъска за гладене и ютия, сешоар, закуска, пране и гладене, достъп до интернет/Wi-Fi, вещи под наем (например велосипеди, хавлии и др.).

В Наредбата е обрънато по-специално внимание на къмпингите, както и на отделните територии в тях, предназначени за ползване от каравани/кемпери, палатки или с изградени бунгала. Изрично е включено изискване за ел. инсталация и електрическо захранване за всяка къмпингова единица (в т.ч. контакти за електрически бръсначки, мобилни устройства, за гладене и др.) Къмпинговата единица за палатки следва да има съответна маркировка, като необходимата площ за една палатка е 50 кв. м. (за къмпинг категория три звезди), 40 кв. м. (за две звезди) и 32 кв.м. (за една звезда). А къмпинговата единица за каравани, освен, че е маркирана, следва да е оборудвана с излази за вода и електричество.

С Наредбата се въвежда ред и по отношение на обслужването и предлаганите услуги в заведенията за хранене и развлечения. Например: Броят на местата за сядане в прилежащите към морски и планински места за настаняване – клас А заведения за хранене и развлечения, където се предлага основното хранене на гостите, трябва да бъде равен на 30 % от общия брой стаи и/или апартаменти в мястото за настаняване. Времетраенето за изпълнението на поръчката зависи и от звездите на обекта, напр. поръчката за студени предястия, салати и аперитиви се изпълнява до 10 минути в заведенията "пет звезди" и "четири звезди" и до 15 минути в заведенията "три звезди" и "две звезди"; за останалите ястия и напитки - до 20 мин. За отделни видове аламинути и ястия с по-сложна технология сервитьорът е длъжен да предупреди, че поднасянето им ще се забави. За всички категории пък важи изискването отварянето на бутилираните напитки - безалкохолни, бира и вино, да се извършва пред погледа на клиента при поднасянето им.

Към всички обекти и категории има разписани изисквания за образование, професионална и езикова квалификация, на които следва да отговарят ключовите фигури от персонала на съответния обект.

Очакваните резултати от приемането на Наредбата са създаване на ясни правила за работа от страна на хотелиери и ресторантъри и предлагане от тяхна страна на висококачествени туристически услуги, което от своя страна да спомогне за увеличаване приходите от туризъм и повишаване на броя на туристите в страната (български и чуждестранни).

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на туризма

Адрес: София, гр. София, ул. „Съборна“ № 1

Електронна поща: tourism@tourism.govtment.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изиска се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изиска се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Становище на Йохан Йотов, получено по ел поща \(27.07.2015 г.\) - вер. 1.0 | 28.07.2015](#)

[Проект на Доклад - вер. 1.0 | 14.07.2015](#)

[Проект на Приложения към Наредбата - вер. 1.0 | 14.07.2015](#)

[Проект на Наредба за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране действието и прекратяване на категорията - вер. 1.0 | 14.07.2015](#)

[Проект на Постановление за приемане на Наредба за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране действието и прекратяване на категорията - вер. 1.0 | 14.07.2015](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

Коментари (csv)

Автор: iglika miteva (28.07.2015 22:16)

Усилията трябва да се насочат къмсанитарния контрол и качеството на храните, а не към огледалото

<http://komentator.bg/da-se-kategorizirash-ili-da-ne-se-kategorizirash-tova-e-vaproSAT/>

REM казва:

24.07.2015 в 15:06

Стига с тия категоризации, бе, хора! Всяка баба или дядо, които отворят бира-скара на село и хоп, да минем да ви категоризираме. Наблегнете на контрола върху храната и чистотата, а не се занимавайте с глупави категоризации да ми броите салфетките и картините по стените

ZK казва:

24.07.2015 в 10:04

Напълно съм съгласна,че трябва да отпадне категоризацията на заведенията за хранене. За мен най-важното нещо е санитарния контрол -чистота на залата за хранене, чистота в кухненския блок,наличие на необходимите хладилни камери и складови помещения. Ужасявам се от изнесените пред заведенията /дори и оставени до контейнерите за боклук/ отпадъци.Това не се контролира от „категоризацията“.

Автор: iglika miteva (28.07.2015 22:15)

Преди две години предлагахте отпадане на категоризацията, сега я подновявате с пълнаpara

Представяме на Вашето внимание няколко предложения, направени във форума на сайта коментатор бг под статията Да се категоризираш или да не се категоризираш? Това е въпросът.

<http://komentator.bg/da-se-kategorizirash-ili-da-ne-se-kategorizirash-tova-e-vaproSAT/>

Рагинов казва:

24.07.2015 в 16:36

А няма ли браншови организации? Колко тубаци и лежляци се изживяват като защитници на бизнеса и вероятно са участвали в изработването на това недоразумение? А БТПП, А БСК, А хотелиерските и ресторантърските асоциации къде са? Спите ли?

Рагинов казва:

24.07.2015 в 16:33

Може ли толкова противоречаща си политика за две години.

С Решение 484 от 2013 г. Министерският съвет е приел план за отпадане на категоризацията на самостоятелните заведения за хранене и развлечения. Мярката е предложена от Световната банка.

Цитира се съвместен доклад на Световната банка и МИЕ от 2007 г., в който е

констатирано, че „регулаторните режими в хотелския и ресторантърския сектор трябва да бъдат облекчени. Изискванията за хотели, ресторани, барове и кафета съгласно Наредбата за категоризиране на средствата за подслон, местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения са остарели или са прекалено детайлни. Категоризацията на ресторантите и баровете е напълно излишна. Преобладаващото мнозинство от страните не категоризират ресторантите и баровете.“

През 2012 г. услугата по категоризация на самостоятелни заведения за хранене и развлечение е предоставена 127 пъти от МИЕТ (за заведения с 3, 4 или 5 звезди) и 2654 пъти от общините (за заведения с 1 или 2 звезди).

Заведенията (според регистрите на БАБХ общо са 31 435 бр., в това число заведения за организирано хранене; ресторани; заведения за бързо обслужване; заведения за консумация на напитки и сладкарски изделия; питейни заведения) са обект на двоен контрол. Наред с категоризацията, която се извършва от министъра на икономиката и енергетиката, заведенията се регистрират от БАБХ като обекти за търговия с хrани.

Предлага се да отпадне и категоризацията на туристическите хижи и дейността по категоризация на туристически хижи, туристически учебни центрове и туристически спални и прилежащите към тях заведения за хранене – туристически столови, туристически буфети и туристически столови със сервитьорско обслужване, да се прехвърли към браншовите организации (например Българският туристически съюз)

И сега какво? Затова ли създадохме ново министерство? Да ни пречи? Това ли постигнахме? Срам и позор!

Автор: iglika miteva (28.07.2015 22:12)

За баницата и бозата

Komentator.bg е сайт на неправителствената организация „Журналисти за прозрачно управление“. В него влизат журналисти от различни печатни и електронни медии, и политолози.

Целите на сдружението са насочени към осъществяване на граждански контрол върху дейността на местната и съдебната власт; начина на провеждане на предизборни кампании и местни избори; начина на изразходването на бюджетните средства от държавните и общински структури и осъществяване на контрол върху политиките на централната, местната и съдебната власт.

Един от приоритетите, по които работи Сдружение „Журналисти за прозрачно управление“ чрез своята електронна медия Komentator.bg е насырчаването на процеса на обществени консултации.

На Коментатор бг можете да прочете две интересни авторски статии по темата: Да се категоризираш или да не се категоризираш? Това е въпросът.

<http://komentator.bg/da-se-kategorizirash-ili-da-ne-se-kategorizirash-tova-e-vaprostat/>

Основният акцент в статията, е че нямаме нужда от подобна категоризация.

Привежда се и аргумент че през 2014 г. Народното събрание прие на първо четене промени в Закона за туризма, които предвиждаха да отпадне категоризацията на

самостоятелните заведения за хранене и развлечения. Впоследствие обаче идеята не просто беше забравена, а се премина дори към допълнително усложняване и утежняване на видовете категории за различните типове заведения, както се вижда от публикувания за обществено обсъждане проект на нова Наредба за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране действието и прекратяване на категорията.

Отпадането на категоризацията на самостоятелните заведения за хранене и развлечение се подкрепя от редица браншови организации, които аргументирано отбелязват, че тя е отживелица от миналото и клиентите по никакъв начин не се влияят от нея при своя избор. Въпросът е дали този път държавата ще се вслуша в бизнеса?

Втората е "За баницата и бозата" - <http://komentator.bg/za-banitsata-i-bozata/>

Надявам се авторите на наредбата ще вземат предвид изложените позиции и предложения в статиите, а няма да чакат някой да направи коментар в стил - предлагам това, предлагам - онова.

Авторът също е против предложената категоризация и посочва, че това е режим, датиращ от 50-60-те години на миналия век, културна характеристика на забавления и страсти през епохата на социализма, продължава да върви напред. Корените на бюрокрацията и намесата на държавата в стопанския живот в сферата на заведенията стартира още от ранния период на Соця, когато частната стопанска инициатива е последователно ликвидирана.

Автор: Йохан Йотов (27.07.2015 17:58)

Апартаментен туристически комплекс в жилищна сграда

Апартаментите за гости разположени в жилищни сгради станаха много предпочитани от някои категории туристи през последните години. Средно те получават значително по-висока оценка за качество от гостите си в сравнение с хотелите с аналогичната на тях категория. От опит знам, че възможността в една жилищна сграда да се управляват няколко стаи и/или апартамента обединени в комплекс може да добави ползи не само за туристите и за малкия бизнес, но и за постоянните обитатели в сградата. Важното е наредбата да отчита спецификите на дейността и да не допринася за конфликти между туристите и постоянните обитатели на сградата. В приложения файл предлагам няколко конкретни промени в тази посока.

Автор: Иван Асен 2 (22.07.2015 15:50)

Излишни социалистически режими

Защо само изсмуквате пари от бизнеса с ненужни регулатии? На кой му е нужен режим, датиращ от 50-60-те години на миналия век, културна характеристика на забавления и страсти през епохата на социализма? Корените на бюрокрацията и намесата на държавата в стопанския живот в сферата на заведенията стартира през ранния период на Социализма, когато частната стопанска инициатива е последователно ликвидирана. Това е драматично остатял режим. Премахнете го!

Автор: Juvelona (22.07.2015 15:39)

Премахнете категоризацията

Вместо да налагате непрестанно нови и нови ненужни регулатации, премахнете най-накрая категоризацията на самостоятелните заведения за хранене и развлечение! Още през 2007 г. в съвместен доклад Световната банка и министерството на икономиката констатират, че „Регулаторните режими в хотелския и ресторантърски сектор трябва да бъдат облекчени. Изискванията за хотели, ресторани, барове и кафета съгласно Наредбата за категоризация са често остарели или прекалено детайлни. Категоризацията на ресторантите и баровете е напълно излишна. Преобладаващото мнозинство от страните не категоризират ресторантите и баровете.“ Не може през 2015 г. България да е може би единствената страна в Европа, в която има задължителна държавна категоризация на тези заведения.

Колко от вас вечер когато ходят в кварталната кръчма или кафене се интересуват от това колко звезди има? Имате ли представа, че най-елитните и луксозни заведения в София и по морето са категоризирани с 1 и 2 звезди - само защото процедурата се извършва от общината и не трябва да се минава през министерството (а собствениците напълно осъзнават, че никой клиент после няма да се интересува колко звезди е заведението)?

Тази категоризация се е превърнала в един легализиран начин за изнудване на бизнеса (не, че и той е винаги цвете за мирисане, но все пак) само, за да се "провери" дали тоалетната хартия в заведението е еднокатова или двукатова, има ли закачалки за палтата и тн. излишни глупости, които се вземат предвид при издаването на категоризацията.

През 2014 г. Народното събрание прие на първо четене промени в Закона за туризма, които предвиждаха да отпадне категоризацията на самостоятелните заведения за хранене и развлечения. Просто довършете започнатото, а не въвеждайте все по-усложнени процедури!

Автор: Емил Коларов (22.07.2015 15:16)

Становище на Сдружение на заведенията в България

Становището е публикувано на адрес <http://goo.gl/l6kyde>

История

Начало на обществената консултация - 14.07.2015

Приключване на консултацията - 28.07.2015

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
